

Samlad rapport- Slite

Fastställt av regionstyrelsen
Framtagen av regionstyrelseförvaltningen
Datum 2025-12-18
Gäller 2025
Ärendenr RS 2025/1061
Version [1.0]

Samlad rapport- Slite

Innehåll

Samlad rapport- Slite.....	1
1. Uppdraget	1
2. Samhällsbyggnadsförvaltningen	3
2.1 Projekt Slite	4
3. Socialförvaltningen	4
4. Utbildning och arbetslivsförvaltningen.....	5
5. Teknikförvaltningen.....	5
6. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	6
7. AB Gotlandshem.....	7
8. Regionstyrelseförvaltningen.....	8
8.1 Kultur och fritidsavdelningen	8
8.2 Avdelningen för regional utveckling.....	10

1. Uppdraget

Regionstyrelsen gav regionstyrelseförvaltningen i uppdrag (2025-04-15, §148, RS 2025/1061) att: *Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att återge en samlad rapport av pågående kommunala och regionala processer som rör näringslivsutveckling, hållbara livsmiljöer och platsutveckling i orten Slite, och därefter fortlöpande uppföljning till det regionala utvecklingsutskottet.*

Ärendet kommer att återrapporteras som en stående punkt på det regionala utvecklingsutskottet (REGU) med start vid REGU 4 den 21 augusti 2025, fortsättning 21 oktober 2025 samt nu den 13 januari 2025. Uppdaterade stycken är markerade med gult.

I och med denna rapportering ser regionstyrelseförvaltningen att uppdraget om en samlad rapport avseende Slite är återrapporterat. Regionstyrelsen gav den 19 november 2025 följande uppdrag (RS § 468):

"Regiondirektören, med hjälp av avdelningen för regional utveckling, får i uppdrag att framgent samordna och följa upp förvaltningarnas processer och aktiviteter avseende Slite. Förvaltningen ska återkomma till regionstyrelsen angående möjlig resurssättning av uppdraget."

I och med detta nya uppdrag (RS 2025/2312) avser förvaltningen vidare att rapportera på ärende RS 2025/2312 i stället. Nuvarande ärende RS 2025/1061 avslutas därmed. Det nya uppdraget resurssätts via näringslivsanslaget enligt beslut RS § 516 och regionstyrelseförvaltningen avser återkomma löpande till REGU med uppdateringar för Projekt Slite 2030.

Region Gotland har flera olika roller kopplat till ursprungliga uppdragets formulering, myndighetsutövning, samhällsbyggnad, koncernens interna utvecklingsambitioner och det regionala utvecklingsuppdraget. Det finns flera aktörer som regionen möter på olika sätt beroende på process, företaget Heidelberg Materials (HM) och platsen Slite.

Uppdraget har kommit till regionstyrelseförvaltningen med anledning av HM:s omställning av sin fabrik i Slite, och vad det innebär för platsen Slite och Gotland och hur det i sin tur påverkar kommunala och regionala processer. HM har fått beslut på ett 30-årigt brytningstillstånd i Slite (maj 2025, som har överklagats). Beslutet är en viktig pusselbit i företagets planer på att bygga en CCS-anläggning (Carbon Capture and Storage) för att ställa om sin fabrik. HM:s tidsplan har varit att ha en färdig CCS-anläggning år 2030 vilket kräver byggstart 2027. Till dagens datum är det också känt att HM har meddelat att de, efter att ha skjutit tidplanen för byggstart på 1–1,5 år på grund av ökade kostnader för byggnationen, nu även beslutat att pausa byggnationen.

Oavsett utveckling av fabriken står Slite inför en omställning i och med de särskilda förutsättningar som tätorten har. De förutsättningarna skiljer sig från övriga tätorter på Gotland då Slite historiskt och än idag utvecklas och fungerar tätt sammankopplat med industrin som gått från att vara lokal till internationell. Det är en anledning till att Projekt Slite 2030 behöver påbörjas och fortgå trots paus för CCS-anläggningen. Förstudien *Dialog för Slites framtid* har visat att det finns ett starkt lokalt engagemang i lokalsamhället, men också att samhällsutvecklingen inte upplevs som inkluderande för alla och att vissa grupper riskerar att hamna utanför de processer som formar Slites framtid. Bristande tillit och otydliga former för dialog kan i förlängningen påverka den sociala sammanhållningen och upplevelsen av trygghet i lokalsamhället, vilket understryker behovet av långsiktiga och

inkluderande former för dialog och samverkan, oberoende av tidplanen för större industrisatsningar.

I den fortsatta utvecklingen av Slite är det viktigt med inkludering av medborgarna för att skapa ett långsiktigt hållbart och tryggt samhälle där människor trivs och näringsliv och föreningsliv blomstrar.

Regionstyrelseförvaltningen återkommer till REGU 2 den 13 februari med en beskrivning av hur Projekt Slite 2030 kommer drivas.

I kapitel 2-8 följer en presentation av pågående kommunala och regionala processer som rör näringslivsutveckling, hållbara livsmiljöer och platsutveckling i Slite per förvaltning respektive Gotlandshem.

2. Samhällsbyggnadsförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen har följande uppdrag kopplade till Slite:

- Projekt Slite - se kapitel 2.1
- Genomfört markanvisning med tomträtt för byggemenskap (MEX)

Den 12 december 2024 beslutade regionstyrelsen om markanvisningsavtal för en byggemenskap i Slite på fastigheten Othem Rakan 6. Syftet med markanvisningsavtalet är att ge riktlinjer och lägga fast förutsättningar för den fortsatta exploateringen av anvisat område och tilldelning av mark för bebyggelse. Markanvisningens option är giltig under tre års tid från den dag då regionstyrelsens beslut om att godkänna avtalet vann laga kraft. Markanvisningen kan senare ske genom tomträttsupplåtelse med friköpsrätt, eller genom överlåtelse. Om tomträtt- eller köpeavtal inte har upprättats inom optionstiden, upphör markanvisningsavtalet att gälla. Priset för fastigheten ska beräknas utifrån marknadsvärdet vid tidpunkten för upplåtelse- eller överlåtelseavtalets upprättande. Reglering av genomförande- och kostnadsansvar sker i kommande markgenomförandeavtal mellan parterna. Markgenomförandeavtal ska tecknas innan marken överlåtes eller upplåts till motparten. En tomträttsupplåtelse till föreningen innebär mindre omedelbara ekonomiska insatser för finansiering, vilket underlättar för föreningen att genomföra byggprojektet. En byggemenskap kan inte förväntas ha samma ekonomiska kapital som andra exploatörer. Möjlighet att friköpa fastigheten kommer att finnas om föreningen önskar det.

- På uppdrag av Socialförvaltningen ta fram förstudie för mark till ett särskilt boende för äldre.

Mark- och exploateringsavdelningen genomför på uppdrag av socialförvaltningen en förstudie för att hitta lämplig mark för ett särskilt boende för äldre i Slite. Mark- och miljöundersökning har genomförts och förstudien har redovisats i socialnämnden och bereds nu att regionstyrelseförvaltningen inför beslut i regionstyrelsen.

Här listas utmaningar och kritiska frågor utifrån processer som beskrivs i kapitlet ”Samhällsbyggnadsförvaltningen”:

- Tidplan för detaljplan beroende av HM miljö tillstånd. Detaljplanearbetet är pausat vad gäller fabriken. Heidelberg har kontaktat Region Gotland ang diskussion om Storgatan och eventuell ändring av detaljplan för att möjliggöra sådan.
- Flera riksintressen som måste avvägas (natur, försvar, mineral, farleder).
- Trafik: Storgatans avstängning påverkar tillgänglighet och trygghet.
- Miljö: Bullerproblem kvarstår. Luftkvalitet behöver utredas.
- Delaktighet: Behov av tidig och inkluderande dialog med allmänheten.
- Ekonomi: Behov av en kommunal ekonomi för genomförande av detaljplan, anpassning av infrastruktur efter en eventuell stängning av delar av Storgatan. Samt möjlighet att erhålla exploateringsbidrag från Heidelberg materials.

2.1 Projekt Slite

Enligt projektdirektivet för "Projekt Slite" (MBN 2024/139) är projektets mål att:

- *Genomföra projektet i Slite i enlighet med beslutat detaljplaneuppdrag inklusive ett kvalitetsprogram samt de delar som identifieras under processen som tillkommande delprojekt.*
- *Projektet har även som mål att följa och hålla tidplanen samt att ta vara på de erfarenheter som arbetet med en snäv tidplan ger och som kan vidareutveckla samhällsbyggnadsprocessen inom Region Gotland.*

"Projekt Slite" avgränsas i projektdirektivet enligt följande:

- *Projektet ska bedrivas i samverkan med framtagande av ny översiktsplan, markstrategi, vattentjänstplan, mobilitetsplan, energiplan, strategi för Smart Specialisering i Gotlands län och nationellt program för Fonden för en rättvis omställning 2021-2027.*
- *Utöver beslut om detaljplaneuppdrag finns flera omkringsliggande förutsättningar som en projektgrupp behöver hantera. Projektet behöver ha en samordnande roll för kommande infrastrukturutvecklingar såsom etablering av ny elförbindelse till samhället, utveckling av trafikflöden (bil, cykel och gång), hamnutveckling i samband med eventuell ny havsbaserad vindkraft och annan energiproduktion samt önskemål om utveckling av bostäder och verksamheter inom samhället.*

Projekt Slite avslutas i slutet av 2025 då Heidelberg Materials har pausat detaljplanearbetet och CCS-projektet, vilket innebär att förutsättningarna för fortsatt planering inom projektets uppdrag inte längre finns.

Det mest betydelsefulla resultatet är den Vinnovafinansierade förstudien Dialog för Slites framtid, som Region Gotland genomfört i samarbete med Linköpings Universitet, Heidelberg Materials och lokala aktörer. Förstudien är inrapporterad och godkänd av Vinnova och utgör ett viktigt kunskapsunderlag för det fortsatta dialog- och utvecklingsarbetet i Slite, särskilt kopplat till social hållbarhet, delaktighet och dialogstruktur.

3. Socialförvaltningen

Socialförvaltningen har följande verksamheter i orten:

- Ett äldreboende på Kilåkern med 20 lägenheter.

- Två gruppboendestäder om 4 + 5 lägenheter.
- Kontor för biståndshandläggare på kommunhuset.
- Lokal för hemtjänst och hemsjukvård i gamla Solklintens förskola.
- Studio gul, dagverksamhet inom omsorgen LSS.
- Slite fixarna, dagverksamhet inom omsorgen LSS.
- Mobilt team boendestöd (LSS och SoL).
- Uppdrag om förstudie till MEX om mark för särskilt boende i Slite har passerat socialnämnden och bereds nu av regionstyrelseförvaltningen inför beslut i regionstyrelsen.

4. Utbildning och arbetslivsförvaltningen

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen har följande verksamheter i Slite:

- Solklintsskolan har (13 okt 2025) 155 elever i grundskolan och av dessa går 45 även på fritids. Har kapacitet för 350 elever i grundskolan.
- Slite förskola har (13 okt 2025) 48 inskrivna barn. Har kapacitet för 110 barn i förskolan.
- Öppna förskolan i Slite öppnades 2024 av UAF. I nuläget besöks den öppna förskolan kontinuerligt ca 8–10 vårdnadshavare.
- Slite ungdomsgård finns i källaren på Solklintsskolan.
- Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22) lyfter fram hållbar utveckling som ett centralt perspektiv. Solklintsskolans arbetar med följande projekt för att främja hållbara livsmiljöer:
  - ”Mer friluftsliv i skolan”
Projektet har en stark ambition att integrera friluftsliv, hållbarhet och utepedagogik i undervisningen. Genom ett studie- och ämnesövergripande arbetssätt skapas meningsfulla lärsituationer med tydlig koppling till läroplanen.
Projektet uppmuntrar samarbete mellan elever i olika åldrar och främjar både praktiskt utforskande och teoretisk fördjupning.
  - ”NO-klubb för elever”
En naturvetenskapsklubb som ett alternativ på skolans val för elever i årskurs 4–9, för att kunna möta elevernas nyfikenhet, experimentlust och eget driv inom naturvetenskapsämnet, som inte begränsas av kursplanen.

Ett djupare syfte med att skapa en NO-klubb är att motverka attityder kring att naturvetenskapsämnena är tråkiga och svåra. Attitydförändringen behövs för att kunna säkra framtida rekrytering inom naturvetenskapliga området.

5. Teknikförvaltningen

Teknikförvaltningen har följande verksamheter i Slite:

- Stranden, skötselavtal fortlöper med föreningen Slite Intresseförening.
- Lekplatsen, förvaltningen tog emot ett provsvar som påvisade att platsen inte var lämplig för lekplats. Efter det har två nya platser setts ut som tas vidare i dialog med Slite intresseförening och ortens skolor.

- Väderkvarnen på Lotsbacken, ägs av Region Gotland och ligger på parkmark. Förslag på eventuellt skötselåtagande diskuteras våren 2025 på initiativ från Slite intresseförening.
- Lotsstationen finns intresse från Slite Intresseföreningen för att köpa. Är Sjöfartsverkets byggnad som ligger på Region Gotlands mark (ofri grund).
- Region Gotlands (väghållarskap) övertagande av Trafikverkets väg 664/Storgatan. (Se även kapitlet "Samhällsbyggnadsförvaltningen" gällande detaljplanearbete).
- VA:
  - Samarbete med Heidelberg angående vatten från Heidelbergs nya vattenverk.
  - Överföringsledning Othem – Hide och utbyggnad Hideviken enligt dom.
- Fastighetsavdelningen (FFA)
  - **Klockan på kommunhuset fungerar igen!**
  - Region Gotland hyr Kilåkern 2 av fastighetsbolaget Lanthem sedan 2013 då Region Gotland sålde fastigheten till Hemsö. Hemsö sålde i sin tur fastigheten till Lanthem 2024. Vid försäljningen 2013 hyrde Region Gotland tillbaka hela fastigheten förutom boendedelar med lägenheter för seniorboende. Hyreskontraktet löper till 2033-10-31.
  - Region Gotland har flera verksamhet i fastigheten; vårdcentral, korttidsboende, särskilt boende samt ett produktionskök. Produktionsköket behövdes inte längre av regionens måltidsverksamhet och är sedan ett antal år tillbaka inte längre i drift utan står tomställt. Slite utveckling har vid ett antal tillfällen önskat hyra köket för lokal produktion av mat. Det har inte blivit något hyresavtal på grund av olika anledningar däremot har fastighetsförvaltningsavdelningen kommit överens med Slite Utveckling att bolaget tillsvidare har möjlighet att hyra köket och fungera som kontaktperson gentemot företag som är intresserade av att hyra köket.
- Othem Strandridaregården 1. Region Gotland äger fastigheten och mark- och exploateringsavdelningen har i uppdrag att sälja fastigheten. – Hembygdsföreningen har haft synpunkter på försäljning och idéer på hur lokalen skulle kunna användas. Region Gotland kommer att träffa dem för att höra mer om hur de tänker kring fastighetens framtid.
- Hamnavdelningen:
  - Lanthamnen med Apotekskajen samt all statlig maritim verksamhet samlad vid Krokiga kajen. Inkluderat till det är "Vikhagen" som är logistikområde för hamnverksamheten.
  - Länhamnen upplåten som tomträtt (fastighetsreglering är dock inte genomförd).
  - Hamnen Sjuströmmar som är utarrenderad.

6. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

HSF har följande verksamheter i Slite:

- Slite vårdcentral har cirka 4 600 listade patienter, vilket motsvarar drygt 8 procent av samtliga listade på Gotland. Det är en liten vårdcentral, vilket medför flera utmaningar för verksamheten.

En målbild har tagits fram med ambitionen att öka antalet listade till cirka 6 000 personer. Denna volym bedöms som nödvändig för att skapa en hållbar och kvalitativ verksamhet. Slite vårdcentral har den högsta andelen äldre patienter på ön, vilket ställer särskilda krav på vårdutbud och kompetens.

Ett viktigt steg är att etablera en stabil ledningsstruktur. Rekrytering av en permanent verksamhetschef pågår. Dessutom är det avgörande att lyckas rekrytera specialister i allmänmedicin. Utan dessa specialister, som även kan handleda, är det inte möjligt att tillsätta ST-läkartjänster vid vårdcentralen.

Ur ett beredskapsperspektiv är det centralt att hälso- och sjukvården bedrivs på fler platser än enbart i Visby – där är Slite en viktig plats. Därför är det av stor betydelse att vårdcentralen når en verksamhetsvolym som möjliggör vård med god kvalitet.

- Folktandvårdskliniken i Slite är för närvarande pausad. Det innebär att patienterna antingen har valt annan tandläkare eller får sin tandvård på Visbykliniken under tiden. Den nyrekryterade tandvårdschefen arbetar med att ta fram en handlingsplan med flera åtgärder för att vända den negativa utvecklingen inom tandvården på Gotland – inklusive Slite.

7. AB Gotlandshem

Gotlandshem ser det som en självklarhet att bidra till utvecklingen av Slite. Dialog förs kontinuerligt med Region Gotlands planavdelning och kontakter finns med utvecklingsaktören Slite utveckling och Heidelberg materials. Allt för att jobba så synkroniserat och effektivt som möjligt och bidra till samhällsutvecklingen på orten.

Renoveringar har till viss del utförts i bland annat området Concordia men den större volymen av renovering återstår. De större projekten som också inkluderar stamrenoveringar drar efter sommaren 2025 i gång i Visbyområdet men är planerade att löpa parallellt på flera platser. Där är Slite utpekad som första ort utanför Visby. Denna typ av större renoveringsprojekt behövs på merparten av GotlandsHems nuvarande bestånd i Slite och kommer förbättra boendemiljön och öka trivselen.

Utöver de renoveringar som nu planeras pågår också ett aktivt sökande efter byggbar mark inom Sliteområdet. Här handlar det om både redan detaljplanlagd och med det redan byggbar mark men också mark där detaljplaner kan komma att behövas eller behöva ändras. Köp av Ejdern 4 har genomförts där färdig detaljplan och därmed byggrätter finns. Där planeras för att befintlig byggnad byggs om och därmed får en utökning av antalet lägenheter. Försäljning av tomt har också tidigare skett där köparen färdigställt LSS-boende, vilket bidrar till social inkludering och stöd för personer med särskilda behov.

Vad gäller bostäder utifrån industrins behov ser GotlandsHem det primära att svara upp mot det långsiktiga behov som nya jobb och en områdesutveckling kan komma att ge. Hur

stort detta behov kan komma att bli är svårt att idag förutse då det till stor del beror på faktorer GotlandsHem inte råar över.

GotlandsHem har sammanlagt drygt 250 lägenheter i Slite och arbetar aktivt med trygghetsskapande åtgärder utifrån behov och på förekomna anledningar. Arbetet sker i god samverkan med Socialtjänst, Polis och andra myndigheter i syfte om att värna trygga och trivsamma bostadsområden över tid. **Arbetet fortsätter enligt tidigare beskrivning och utvecklingen för Heidelberg Materials satsning på CCS-anläggningen följs noggrant.**

Gotlandshems satsningar på social hållbarhet i Slite har flera positiva effekter på samhället, både direkt och indirekt. De viktigaste effekterna är:

- **Förbättrad boendemiljö och trygghet**
Genom renoveringar och nyproduktion av bostäder förbättras den fysiska miljön, vilket bidrar till ökad trivsel och trygghet, minskad risk för socialt utanförskap samt attraktivare bostadsområden som kan locka nya invånare.
- **Stärkt social sammanhållning**
Satsningar som gruppboenden och LSS-boenden främjar inkludering av personer med särskilda behov. Det skapar möjlighet för alla att bo och leva i samhället, ökad förståelse och acceptans mellan olika grupper och ett mer mångfacetterat och tolerant samhälle.
- **Lokala arbetstillfällen och framtidstro**
Investeringar i bostadsutveckling och omsorgsfastigheter genererar nya jobb inom bygg, omsorg och service, bidrar till ökad framtidstro särskilt bland unga och personer med svagare socioekonomisk bakgrund likväl som möjligheter till samverkan med lokala företag och initiativ som "Alla behövs".
- **Motverkan av utflyttning och segregation**
Genom att göra Slite mer attraktiv att bo i, motverkas utflyttning till andra orter, nedgång i lokal ekonomi samt förlust av samhällsservice och engagemang.
- **Samarbete och långsiktighet**
Gotlandshem samarbetar med andra aktörer vilket skapar synergier mellan offentliga och privata initiativ, möjliggör långsiktiga lösningar för boende och omsorg samt bidrar till ett motståndskraftigt samhälle.

8. Regionstyrelseförvaltningen

För regionstyrelseförvaltningen redovisas för två avdelningarna uppdrag:

- Kultur och fritidsavdelningen
- Avdelningen för regional utveckling

8.1 Kultur och fritidsavdelningen

Utvecklingsprojekt på gång i Slite inom ramen för kultur och fritidsavdelningen:

- Upphandling av istider i *Slite arena* för att möjliggöra fortlevnad av ishallen.

Avtalet för köp av tid i ishallen i Slite började gälla 1 augusti 2025 efter en upphandlingsprocess. Enligt avtalet köper Region Gotland istider från vecka 40 på hösten till vecka 9 på våren, 30 timmar varje vecka till föreningar per vecka, 1 timme allmänhetens åkning måndag till torsdag och 2 timmar på lördagar och söndagar plus 15 timmar varje lovvecka. Utöver det har Region Gotland även köpt 100 timmar per år till skolans verksamhet. Gällande hantering av konstgräsanläggningen planeras dialog med IK Graip om övertagande.

- Utveckling av *Slite teater* (underhåll och utveckling) för att fler ska kunna nyttja den.

Ärende hanterades under september av regionstyrelsen som den 30 september beslutade att teatern ska förvaltas av Region Gotland som övrigt lokalbestånd gällande lokalvård, vaktmästeri och bokning från och med 1 oktober 2025.

Byggnationen är i gång men något försenad. Scenen kommer, när allt är klart, att uppfylla Riksteaterns krav på en så kallad "*gul scen*", det vill säga kunna rymma mindre föreställningar med enklare teknik. Samtal pågår för att möjliggöra fortsatt biografverksamhet. Kommunikation ska hjälpa oss att affischera synligt från utsidan om vad som är på gång inne i teatern då vi märkt att förbipasserande och besökare i biblioteket undrar.

- Slite bibliotek har fått nya bokhyllor som möjliggör utökad användning av biblioteksrummet

De bokhyllor som byts ut är slitna, trasiga och saknar hjul. Avsaknaden av hjul gör det svårt att variera biblioteksrummet utefter olika behov. Hyllorna med hjul möjliggör att bygga rum i rummet och att anpassa rummet efter verksamhetens behov. Hjulen gör det lättare att bedriva programverksamhet på biblioteket då hyllorna tillfälligt kan flyttas för att göra plats åt t ex en teaterföreställning eller en konsert. Även belysningen kommer att bli bättre i biblioteksrummet då de flesta av nya de hyllorna har ny modern belysning. Personalutrymmet får sig också ett lyft för att skapa en bättre arbetsmiljö, t ex få de nytt pentry då det gamla var brandfarligt.

Redan nu märker verksamheten en ökad efterfrågan på att använda biblioteket som lokal för möten, aktiviteter och föredrag med mera vilket uppmuntras.

Medarbetarna arbetar även med att utveckla verksamhet och nytt för i år på Slite bibliotek är:

- Måndagsmingel för barn 3-6 år. Sång, högläsning av bilderböcker, pyssel med mera.
- Boksnacks för barn i mellanstadiet. Boktipsar, snackar och snacksar!
- Novellcirkel dem som är 16 eller äldre. Cirkeln är dem som vill komma igång med läsning, testa en läsecirkel eller tycker om att läsa noveller.

- Communityprojektet

Projektet är initierat av kulturenhetens utvecklare inom olika konstområden. Tidigare i år var tex utvecklarna delaktiga i när Konstmuseet och unga i Bingeby målade om den gamla mataffären tillsammans med en konstnär. I Slite beskriver de arbetet som sker så här: *"Unga i Slite med omnejd är en grupp som vi har svårt att nå. Det är också ett område med socioekonomiska utmaningar och spänningar. Vi vill undersöka vilka behov som finns i området, när det gäller kulturutbud och eget skapande, men även andra anknutna samhällsfrågor. Vi vill föra dialog och samverka med olika lokala aktörer, men sätta fokus på de ungas behov (högstadiéalder) och berättelser. Detta genom att bjuda in professionella kulturskapare i en kreativ process med ungdomarna."* Förhoppningsvis skapas något som kan visas upp och fungera som utgångspunkt i ett samtal över generationerna, om vad Slite är och kan bli.

Kultur och fritidsavdelningen har under våren 2025 haft dialog med flertalet lokala kulturaktörer: Konstfrämjandet, biografföreningen, Nordret, ungdomsgård, Slite utvecklingsbolag, fria professionella. Besökt Slitefixarna och Solklintsskolan. Mött två årskurs 9 och en årskurs 7 för att föra dialog med eleverna om hur de ser på Slite, kulturbegreppet och vad de önskar göra. Projektet, som är ett sätt att göra ungas röster hörda i Slite, avvaktar nu svar från Solklintsskolan om huruvida de kan gå in med aktiviteter under lektionstid eller i skolans lokaler efter sista lektion.

8.2 Avdelningen för regional utveckling

Avdelningen för regional utveckling har löpande dialoger med bygden Slite inom ramen för olika uppdrag som sammanfattas i nedan punkter:

- Arbetsmodell landsbygdsutveckling.
- SAMLA – hållbara samverkansformer för landsbygdsutveckling
- Näringslivsutveckling/företagsklimat.
- Förvaltningen leder och samordnar Region Gotlands arbete med tillståndprocesser för HM.
- Regiondirektören har fått i uppdrag (RS § 468) att med hjälp av avdelningen för regional utveckling samordna och följa upp förvaltningarnas processer och aktiviteter avseende Slite.

I och med beslutet om att pausa byggnationen av CCS-anläggningen kommer vissa frågor som direkt rör tillfällig arbetskraft och dess behov av service det innebär tillfälligt pausat. Övriga frågor för utveckling av Slite är fortfarande lika aktuella.

Slutrapporten för delprojekt Dialog för Slites framtid är användbar både för arbetet med SAMLA– Hållbara samverkansformer för landsbygdsutveckling (RS 2025/581) och projekt Slite 2030.

Landsbygdsutveckling

Inom arbetet med utveckling av Gotlands landsbygder enligt arbetsmodellen för landsbygdsutveckling sker exempelvis förbättringsdialoger med serviceorterna på Gotland. Inom utvecklingsprocessen SAMLA kan delar av dialogerna som behöver ske för omställning på platsen Slite ske.

Under budgetberedningen maj 2025 hanterades ärendet om SAMLA – samverkansformer för landsbygdsutveckling. Som en del i arbetsmodellen för landsbygdsutveckling behöver det klargöras hur lokala demokrati och delaktighet kan bli långsiktig och hållbar. Regionfullmäktige har beslutat (RF § 109 RS 2025/7) att finansiera en start på uppbyggnad av struktur för samverkan och gemensam organisering enligt följande beslut i regionstyrelsen (RS §264 RS 2025/581). Regionfullmäktige beslutade att tilldela 0,9 miljoner kronor under 2026 för uppdraget.

- Under förutsättning att regionfullmäktige beslutar om budget i enlighet med äskandet i ärendet får regiondirektören i uppdrag att i samverkan med lokala utvecklingsaktörer, GUBIS, Hela Sverige ska leva och Svensk Handel Gotland, utforma samverkansformer för landsbygdsutveckling där Bygdsam-modellen kan vara ett alternativ. Samverkansformerna ska stärka det utvecklingsarbete som redan pågår i det gotländska civilsambället. Uppdraget återrapporteras till regionstyrelsen i november 2025.
- Under förutsättning att regionfullmäktige beslutar om budget i enlighet med äskandet i ärendet får regiondirektören i uppdrag att ta fram förslag till beslut om fortsatt finansiering av nya samverkansformer på Gotland för år 2027-2029. Uppdraget återrapporteras till budgetberedningen 2026.

Tillståndprocesser

2022 sökte Heidelberg Materials ett långt täktillstånd på 30 år. Det beviljades i maj 2025. Tillståndet överklagades och Mark- och miljööverdomstolen beslutade i november 2025 att inte bevilja prövningstillstånd. Detta är dock överklagat till högsta domstol. HMs befintliga tillstånd gäller till utgången av 2026.

HM lämnade i mitten av 2024 in ansökan om fabrik, hamn, muddring och CCS-anläggning. Den ansökan har dock inte domstolen kungjort.

Projekt Slite 2030

I och med avslutet av projekt Slite har projekt Slite 2030 börjat formos. Arbete har till syfte att samordna och följa upp förvaltningarnas processer avseende Slite.

Regionstyrelseförvaltningen avser återkomma till REGU 2 den 13 februari med första återrapporteringen i projektet. Vid den rapporteringen beskrivs hur samordning ska ske samt vilka resurser som kommer krävas. Redan idag har regionstyrelseförvaltningen fått anslag från näringslivsanslaget för att finansiera projektledning för uppdraget.

Kompetensförsörjning

Avdelningen regional utveckling hade i början av oktober fört samtal med HR-verksamheten för HM angående etablering av CCS-anläggningen och dess effekter på kompetensförsörjning och arbetsmarknad. I och med beslutet om att pausa CCS-anläggningen så var det svårt att fullfölja mötets syfte med att identifiera behoven av kompetens. Nytt möte är planerat till januari 2026.

Region Gotland (strateg regional utveckling och HR-strateg) genomför tillsammans med representanter från UUCG och Tillväxt Gotland ett lärprojekt (<https://www.reglab.se/projekt/attrahera-och-behalla/>) kring internationell talangattraktion under hösten 2025 under ledning av Reglab (forum för lärande om regional utveckling), som ett led i att öka kunskapen om vad det innebär. Kunskaper och insikter

från lärprocessen kommer att sammanfattas i början av 2026 för att därefter rekommendera hur regionen och utvecklingsaktörer kan arbeta framåt. Ett av skälen till deltagande i lärresan är etableringen av utländsk kompetens i anslutning till HMs etablering av CCS-anläggning.